

NARODNI LIST

Glasiło narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštne proste. — Uredništvo: Graška cesta šte. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 20 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

V pozdrav!

Danes zvečer in prihodnje tri dneve se zbere, zastopniki misleče slovenske mladine iz organizacije narodno-radikalnega dijaštva, k resnemu posvetovanju. Malokedaj je na dnevnem redu kakšnega zborovanja tako resnih točk, kakor na Vašem. V dno duše mora veseliti nas, stoječe v sredi političnega boja, Vaš mladostni polet, s katerim boste razmotrivali vprašanja, h katerih razpravljanju bi se, žal, v naši domovini dalo dobiti le malo razumništva.

In če nas veseli to, da se resno posvečate resnim vprašanjem, nas v tem trenutku veseli tem bolj, da ste izbrali za Vaše letošnje zborovanje baš Celje, kot središče narodnega gibanja na Spodnjem Štajerskem. Našli boste tukaj zalostne sledove dosedajne slovenske politike na Štajerskem, prišli boste v gnezdo nemškega gospodstva, a ravno to naj Vas budi k premišljanju, kako pomagati nam v našem narodnem boju.

Mnogi izmed Vas — to prepričanje imamo — bode stopil po dokončanih študijah, po delu hrepeneč, v naše vrste. Vedno novih moči, vedno novih mislecev, vedno novih delavcev nam treba. Vaše sedajno delo je resna priprava za bodočnost. Zato Vas pozdravljamo kot stranka pozitivnega dela. Naj Vam polnijo Vaše duše svetli vzori, katerih mnoge bo kruta borba v življenju morda razrušila. A eden vzor ostani vam in nam: v delavni, misleči mladini je pogoj za narodno delo, v delu je pogoj za narodni napredek in obstoj.

V znamenju dela pozdravlja narodna stranka Tebe, slovenska mladina, pozdravlja tudi Tvoje goste iz slovenskih in slovanskih krajev.

Jugoslovanski minister in spletke dr. Šušteršiča.

Važne izjave uglednih slovanskih politikov glede vprašanja o jugoslovanskem ministru smo zadnji čas imeli priliko čitati. Svoje mnenje so javno izrekli dr. Ploj, dr. Šušteršič, dr. Ivčević in Čeh dr. Kramaf. Posebno izjave prvih dveh in zadnjega nas morajo zanimati, ker je iz njih

zopet razvidno, kako daleč zapelje človeka častihlepje in strankarska strast, ako mu je lastna oseba in stranka več nego narod.

Dr. Ploj je — kakor je bilo čitati — izjavil, da Beckovo ministerstvo ni nenaklonjeno zahtevi Slovencev. Hrvatov in Srbov, naj bi se ustvarilo jugoslovansko ministersko mesto. Dr. Ploj je mož, ki stoji z vlado v ozki stiki in gotovo mu tako izjavo lahko verjamemo. Pa pride dr. Šušteršič in izjavi na velika usta, da o tem sploh ni govora, da je danes vprašanje jugoslovanskega ministra bolj v ozadju kot kedaj. Pri znani neodkritosrčnosti dr. Šušteršiča nismo mogli njegovi izjavi verjeti in smo čakali nadaljnih izjav. In nedavno je znani mladočeški politik dr. Kramaf v svojem listu izjavil, da vest o jugoslovanskem ministru nikakor ni izmišljena, ampak da ima mnogo podlage, **ker so se že vršila pogajanja** in da je vprašanje odvisno samo od tega, ali bo vlada potrebovala Jugoslovane pri sestavitvi parlamentarne večine ali ne.

Ko smo to čitali, smo se spomnili takoj, kaj je zapisal dr. Ploj v začetku julija t. l. v „Domovini“ o dr. Šušteršiču. Javno ga je med drugim obtožil, da je dr. Šušteršič s svojo častihlepno in zahrbtnimi spetkami zakrivil, da Jugoslovani že lani niso dobili svojega ministra. Dr. Šušteršič se je na to očitanje zavil v grobni molk in molči na vsa Plojeva očitanja dosledno še danes. Jasno je zopet, da spletkari dr. Šušteršič sedaj, ko se je to vprašanje na novo sprožilo in je upati na pozitiven uspeh, s svojimi neznačajnim, zahrbtnim postopanjem, ker se boji, da bi ne postal on jugoslovanski minister. Tako postopanje je ne vredno slovenskega politika, je neznačajno, in z narodnega ozira naravnost izdajalsko. Tako more postopati sicer človek, ki je proglasil Celje za „tuja tla“, a slovenski politik tega storiti ne sme, ne da bi se mu narod najodločneje uprl.

Mi izjavljamo, kar smo že ponovno povdarii: zahtevati moramo posebej mi štajerski Slovenci v interesu narodne obrambe proti ponemčevalnemu delovanju nemškega ministra Pradeja, da dobimo južni Slovani (Slovenci, Hrvati in Srbi) svojega ministra. Vseeno nam je, kdo pride

na to mesto, ali Ploj, Šušteršič, Ivčević, ali kak državni uradnik, — mož na svojem mestu mora biti, naš položaj mu mora biti do pičice poznan in krepko neupogljivo voljo mora imeti. To je naša zahteva.

Če pa pade cela akcija zopet v vodo, kakor lani, vemo že danes, kje imamo iskati vzrok: v častihlepju in v zahrbtnih spletkah dr. Šušteršiča. Takih politikov pa, takih zagovornikov naših narodnih pravic — nas, o Gospod!

Zakaj hmelj nima cene?

(Dopis.)

„Slovenski Gospodar“ je prinesel nedavno skrajno neumno in zlobno izmišljotino, da je poslanec Roblek kriv slabi hmeljski ceni. Ni treba biti razumen človek, da vidi brezmejno podlost te trditve.

Slabi hmeljski ceni ni kriva politika, še manj kak poslanec; ampak hmeljska cena je odvisna od vsakokratnih tržnih razmer. Hmelj je trgovsko blago, podvrženo naravnemu zakonu o ponudbi in povpraševanju; to se pravi: čim večja ponudba in čim manj kupcev, tem manjša cena. Ponudba je pa odvisna od množine pridelanega blaga. Ako se pridelava hmelja več, kakor ga pivovarne potrebujejo, mora pasti cena, ker pri takih razmerah vsakdo gleda, da svoje blago razpeča rajši za nizko ceno, kakor da bi mu ostalo.

Številke hmeljskega pridelka v posameznih deželah kažejo, da se je letos pridelalo zelo veliko hmelja. — Iz splošnega poročila tvrdke M. Gütermanna sinovi v Žatcu posnamemo glede množine hmeljskega pridelka sledeče, gotovo ne pretirane številke: V Avstriji: Žatec pridelava letos zelo izvrstno blago in v veliki množini; ceni se na 150.000 do 200.000 meterskih stotov; zanesljiva je za Žatec gotovo številka 175.000 met. stotov; za kraje Avša in Dauba pa 85.000 mt. st.; na Štajerskem cenijo množino pridelka na 25.000 met. st., v Galiciji 18.000, na Moravskem 6000, v drugih kronovinah, na Ogrskem in Sedmograškem skupaj 28.000, tako da se bo v Avstriji dobilo hmelja približno 343.000 mt. st. Skupna

LISTEK.

V torek in petek.

(Novela. — Spisal Josip Korzeniewski.) (Dalje.)

Med potjo nista spregovorila skoro besedice. Vedel ni, ali ga čaka sreča, ali nepričakovan udarec. Njegovo srce se je krčilo vsled strahu, obenem pa je bil tudi srečen, ko je stopal ob njeni strani in čutil njeno magnetično bližino.

Že sta bila v njeni ulici, ko sta stopila v njeno hišo.

Po stopnicah je Mihaelu srce močno utripalo in kri mu je zastajala po žilah. Moral je obstati, da je zopet sapo dobil.

Naposled sta vendar dospela v stanovanje v drugem nadstropju. Sobe so bile precej majhne, a snažne in okusno opremljene. Povsod si opazil roko ženske, ki ljubi red in snažnost in ki ima potrpežljivost, da pogleda v vsak kot.

Mihael se je oziral okrog, a nikjer ni videl nikogar; povsod je vladala popolna tihota.

„Kje je vaš gospod oče?“ je vprašal, ko je zagledal v kotu sabljo.

„Mojega očeta sedaj ni doma“, je odgovorila. „Blagovolite sestiti in se odpočiti! Jaz se takoj vrnem!“

Nato je odšla v tretjo sobo, katero je za seboj zaklenila. Kmalu pa je zaslišal iz sobe ihtenje.

Sam ni vedel, kako naj si vse to tolmači in kaj da ga sploh tu čaka. Bilo mu je hudo, kot bi mu srce krvavelo.

Skočil je pokoncu in hotel za njo, kjer bi se ji vrgel pred noge. Toda nek poseben strah ga je držal s tako silo, da se ni mogel ganiti z mesta.

Kmalu nato je Marina odprla vrata in stopila v sobo z objokanimi očmi in še bledejših lic. Namignila mu je z roko in ko ji je sledil, se je tresel kot trst na vodi. Tema se mu je delala pred očmi in noge so ga komaj nosile.

Peljala ga je v svojo spalnico. Poleg njene postelje pa je našel — zibel, pokrito z nežnim belim prtom.

Marina je odstranila zagrinjalo in Mihael je videl pred seboj nekako dve leti staro speče dete. Na okroglem obrazku se je videla rdečica, ki je pričala o detetovem zdravju. Kostanjevi

laski so skrivali njegovo glavico. Bela lična odeja je pokrivala njegovo telesce. Vse je jasno kazalo, da je bilo dete materino vse v življenju.

Mihael je ostrmel pri tem pogledu. Et vox faucibus haesit . . .

Ali še veš, kako nam je profesor to mesto razložil?“

„Ah, pusti take stvari pri miru in pripoveduj dalje!“ sem vzkliknil nepotrpežljivo.

On se je nasmejal kot navadno in nadaljeval:

„Mihael je toraj stal nem in razočaran. Marina pa se je sklonila nad zibeljo in ga pogledala s čudovito, skoraj ponosno mirnostjo. Konečno je spregovorila:

„To dete je moje, toda soproga nimam. Ali me hočete in morete tudi še sedaj ljubiti?“

Mihaelu je stopil pot na čelo. Zdelo se mu je, da se mu podira strop na glavo in da se mu udirajo tla pod nogami. Niti odgovoriti ji ni mogel. In v resnici, to ni bila malenkost. Vse iluzije in sanje, s kojimi si je naslikal bodočnost, so bile na mah vničene. Pred seboj ni videl drugega nego čisto resnico, ki mu je kazala svoj kruti obraz brez usmiljenja, brez rdečice . . .

zetev Nemčije se ceni na 513.000 mt. st., Francoske na 55.000 mt. st. Belgije na 48.000, Rusije na 37.000, Angleške na 400.000 met. st. Amerika pridelala letos nekaj manj hmelja kakor lani, pa vedno še do 570.000 mt. st. — Skupna produkcija znašala bi torej na svetu 1 milijon 906.000 met. stotov. Res da znaša hmeljski svetovni konzum 2.227.000 mct. Upoštevati pa je, da je od lani še ostalo mnogo hmeljskega blaga neprodanega in da imajo pivovarne še precej stare — lanske zaloge. Vsled tega je brezdvomno, da bo cena hmelju precej časa nizka, akoravno ni izključeno, da bo se sčasoma dvignila, ker sveže in dobro spravljeno blago najde hitreje kupca in primerne cene.

Slovenskim hmeljarjem torej priporočamo, da se naj nikakor ne obotavljajo, oddati blaga za primerno — seveda ne prenizko ceno, ter da gledajo zelo na to, da bo blago dobro spravljeno in lepo.

Vzroka za obup seveda ni, tudi ni treba prodati hmelja za vsako ceno, ker v spomladi prihodnjega leta bo cena gotovo višja, posebno ako bi se hmeljska rastlina povsod povoljno ne razvijala.

Intenzivno in ekstenzivno gospodarstvo.

Če se oziraš v sedanjem času po naših vrtovih, njivah in tudi travnikih v bližini mest in večjih trgov, potem dalje proč gori do hribov in gora; če primerjaš zelo obljudene kraje, odnosno po teh obdelovani svet z onimi s primerno maloštevilnim prebivalstvom; če pogledaš na ped zemlje našega bajtarja in na razsežno posestvo sosednega kmeta; konečno če primerjaš našo štajersko, koroško in tudi kranjsko poljedelstvu namenjeno zemljo z ono kršne Istre, povsod opaziš na prvi pogled razloček obdelavanja in posredno pridelovanja.

Vrtovi in njive okoli mest so takorekoč nabiti vsakovrstnih, bujno rastočih rastlin. Travnike krije do pasu visoka trava. Približno enako izgledajo e kulturne vrste v zelo obljudenih krajih, kjer je razmerno velikemu številu prebivalstva le malo rodovitne zemlje na razpolago, kjer je bajtar navezan izsiliti iz svojih par ogonov čim največ pridelkov ali kjer se da, kakor n. pr. v kamniti Istri le z velikim trudom in po dolgem času pokriti kamnita rebra z oranico.

Po ravnokar opisanih krajih najdeš na v a d n o, četudi ne povsod in da takoj pristavimo, tudi ne edino todi, pridelke, ki tako po svoji kakovosti kakor po svoji množini daleč presegajo žetev in košnjo po hribovih in malo obljudenih krajih, izvzemši seveda izjeme, brez katerih sploh ni pravila.

Priprost kmet bi rekel o prvoomenjenih krajih: to je dobra zemlja, ti lahko obdelujejo, ker imajo, tu sploh rodi, tu se izplača. Ali tudi: ti razumejo, dočim ne bo o poslednjeimenovanih vsikdar pravega razloga vedel povedati.

Tudi veda t. j. nauk o narodnem gospodarstvu, zlasti v kolikor se tiče poljedelstva v vseh njegovih panogah, upošteva obstoječe razlike, in išče vzroke njih v zgodovinskih, političnih, soci-

jalnih in podnebnih ter nič manj zemljepisnih činiteljih. Sklepajoč iz vzrokov na neizogibne posledice, kaže zopet na le-teh dobre in slabe strani navajajoč s tem posredno k odpravi slabih, toraj k izboljševanju.

Čeprav še primeroma mlada veda, je nauk o narodnem gospodarstvu kakor vsaka druga veda obrodila že veliko dobrega sadu, čemur se ni čuditi, saj je dandanes bolj kot kedaj poprej človeški razum če ne večje, pa vsaj enake vrednosti za sleherni napredek ne izvzemši kmetijstva, kateremu preti pogin.

O umnem gospodarjenju in o napredku kmetijstva se pri Slovencih v o b č e še ne more govoriti. O razlogih bomo govorili pozneje.

Za zdaj se povrnimo k različnim načinom obdelovanja vrtov, njiv in ne manj travnikov, o katerih smo se začetkom zmenili in katere jemlje, kakor omenjeno, tudi veda v krog svojega raziskovanja.

Tu se pridelava veliko in dobrega, tam malo, pa tudi slabega. Za vsak pridelok je treba kapitala in dela. Če sta zemlja in podnebje kaki rastlini ugodni, tedaj velja pravilo, da se pridelava na gotovi ploskvi tem več, čim več kapitala in delavnih moči se je pri obdelovanju uporabilo in nasprotno.

Če pridelamo na gotovi ploskvi s primeroma malim kapitalom in z maloštevilnimi delavnimi silami razmerno veliko, pravimo, da obdelujemo i n t e n z i v n o, če pa uporabimo za isto ploskev malo kapitala in malo delavnih močij in če so temu primerno pridelki pičli, pravimo, da obdelujemo e k s t e n z i v n o. (Intenziven in ekstenziven sta latinski besedi, za kateri pa v domačem besedoslovju ni izraza, ki bi popolnoma isto povedal, vsled česar ju bodemo razloživši njun pomen odslej dosledno rabili.)

Kaj je kapital? To je potrebno orodje, gnoj, živina itd., ne pa tudi zemlja, toraj sredstva, ki so za obdelovanje potrebna ali ki omogočijo pridobivati v zemlji ležeče snovi in sile.

Kje in zakaj se obdeluje zemlja ponekod intenzivno, drugod pa ekstenzivno?

Vzrokov za to je več, tu ta, tam oni, zopet drugje jih je več skupaj. Merodajno za eno ali drugo obdelovanje je navadno razmerje med donosom in stroški. Kjer donos stroške znatno presega, obdeluje se navadno intenzivno, kjer ne, pa ekstenzivno, kar se najbolj pri poljedelstvu opaža.

Kjer je zemlja poprečno rodovitna, kjer je podnebje tej ali oni rastlini ugodno, kjer so delavne moči v zadostnem številu in za sprejemljivo ceno na razpolago in ni kapital predrag, naj bi kmet zemljo intenzivno obdeloval; kjer pa teh pogojev ni, tam potroši malo kapitala in delavnih moči in bo pridelok četudi na sebi manjši, še vedno večji nego so stroški.

V bližini mest se obdeluje intenzivno, ker se dobi dobrega gnoja iz mesta in ker se pridelki lahko v mestu dobro razpečajo.

Na deželi, koder posedujejo številne rodbine malo zemlje, obdelujejo istotako intenzivno, da pridelajo za vsakdanje potrebe.

Kjer pa primanjkuje delavcev in kjer se ne dajo stroji rabiti, kjer ni potrebnega kapitala ali kjer pridelki ne vržejo vsaj toliko, koliko znašajo stroški, najdemo ekstenzivno gospodarstvo.

Pridelovanje žita, zlasti pšenice se dandanes ne izplača. Seja se oves, ki stane manj dela, pa se zato lažje proda ali doma plodonosneje porabi. Njive se obsevajo z deteljo ali se puščajo v travnike, kjer se živinoreja bolje izplačuje nego pridelovanje pšenice. Nekdanji vinogradi uničeni po trtni uši ali sicer oslabei, so dandanes senožeti, pašniki ali pa njive itd.

Taki prehodi od ene vrste obdelovanja do druge niso danes prav nič redki, dá, so potrebni. In kakor smo iz navedenih primerov pokazali, prehaja se od intenzivnega obdelovanja k ekstenzivnemu, ker se pri poslednjem stroški manjši nego je pridelok, četudi je ta na sebi pičlejši.

Ti prehodi so največkrat posledica obstoječih razmer, vzroki ležijo več ali manj izven posameznega gospodarja.

Ali se naj naši gospodarji splošno povrnejo k prvotnemu ekstenzivnemu obdelovanju? Nikakor ne. To premembo je marveč smatrati za hipno manjše zlo. Nasprotno jedelatina to, da se naši gospodarji povrnejo k intenzivnemu obdelovanju, ker napredkujo in rastočim življenjskim zahtevam odgovarja, da se intenzivno obdelovanje čim bolj razširi po naši domovini.

Kjer je pomanjkanje rodovitne zemlje, vidimo navadno intenzivno gospodarjenje. Pa tudi drugod bi se dalo pri danih pogojih intenzivno gospodariti, ko bi naš kmet ne bil preveč starokopiten in nepoučen v umnem gospodarstvu.

Slovenec, tvoja je zemlja zdrava.

Sreča te išče, um ti je dan,

Našel jo boš, če nisi zaspan.

Ta pregovor naj bi si marsikateri poljedelec zapisal kot vodilno misel pri svojem gospodarjenju, nad katerim hoče dandanes kar obupavati.

Ne pričakuj od nikoder pomoči nego od samega sebe. Sam pa si pomoreš, če se izobražuješ in hrepeniš resno po napredku.

Iz političnega sveta.

Državni zbor

bo najbrž sklican za dne 15. oktobra.

Dalmaciji

se bo uvedel hrvaški jezik v vse urade kot notranji uradni jezik. Vlada je temu naklonjena, ker s tem hoče menda zadušiti gibanje med Dalmatinci, ki zahtevajo združitev Dalmacije s Hrvaško. Pa ne bo šlo!

Velikega vezirja perzijskega

je nekdo dne 31. avg. na ulici napadel in ustrelil. Morilec se je baje nato sam usmrtil.

Češki in nemški agrarci.

Češki poslanci agrarne ali kmečke stranke zahtevajo, ker so po številu najmočnejša kmečka stranka v zbornici, da se vzame en minister iz njihove srede. Nemški agrarci v svojem glasilu „Deutsches Agrarblatt“ izjavljajo, da nimajo nič proti temu, a zahtevajo kot po številu druga najmočnejša nemška stranka tudi za sebe eno ministersko mesto.

Prestolonaslednik Franc Ferdinand

bo — kakor kaže — velik nasprotnik razširjenja ljudskih pravic. Uspeh nevladnih strank pri le-

Marina je videla njegov položaj, pokrila zopet svoj zaklad in stopila nazaj v drugo sobo.

Mihael ji je sledil mehanično. Marina se je obrnila, se postavila k vratom in vzdihnila:

„Vi ste hoteli vse vedeti! Sedaj veste! Jaz spoštujem vaš značaj in cenim vašo ljubezen do mene neizmerno visoko. Da, jaz pripoznam, da se bodo mogoče moje solze pri vas posušile, da bo srce zopet oživel in se odprlo zemeljski sreči.

Svoj greh bi lahko skrila pred vami, toda nisem vas hotela varati.

Premislite natanko, ali morete biti soprogo ubožne in prevarane deklice, oče in varuh tega otroka, ki me vsak dan spominja moje zmote in katerega bolj ljubim kot svoje življenje! Pojutrašnjem vas bom pričakovala ob enajstih!“

Po teh besedah je zaprla vrata in obrnila ključ dvakrat . . .

Mihaelu je bilo, ko da leži v rakvi, katero že spuščajo v grob in kot da sliši ropot prsti, katero mečejo najprvo mašnik, potem sorodniki in naposled vsi drugi na pokrov.

„Zelo interesantno bi bilo vedeti, kaj je Napoleon mislil, ko je zgubil bitko pri Waterloo, skočil na voz in bliskovito bežal skozi Francijo, ki se mu je zmuznila izpod nog in ni bila več

njegova last“, je nadaljeval moj spremljevalec po kratkem premoru.

„Čemu zopet ti ovinki?“ vprašam.

„Da nimaš prav, ti hočem dokazati“, odvrne Toraj pa nadaljujva o Mihaelu:

Vničen od tega iznenadenja se je vsedel na stol, si pokrtil obraz z obema rokama, kakor Napoleon na povratku od Waterloo, in mislil je na vse in na . . . nič.

Pozneje mi je enkrat pravil, da mu je celo naš urad prišel na misel in da me je tam videl smejočega se sedeti ob mizi pri papirju.

Kako dolgo je tam sedel, sam ni vedel.

Naenkrat je zaslišal iz sosednje sobe otrokov jok in bilo mu je, kot da se podira hiša nad njegovo glavo. Skočil je pokoncu, vzela klobuk in zbežal.

Kakor brez uma je drvil skozi več ulic, toda povsod mu je sledil jok nedolžnega otroka. Pač je videl okrog sebe množico ljudi, a razločil ni nobenega obraza. Vse se je mešalo v njegovi glavi; nobena misel ni ostala na svojem mestu, vse so se vrtile v krogu in delale velike skoke.

Konečno se je znašel po dolgem blodenju semintja, sam ni vedel kako in kedaj, v Lazienki. Ves izmučen in onemogel se je vrgel na

hladno zemljo z vročo glavo in ležal ondi prav do večera.

K sreči je prišel mimo vojak, stopil bližje k njemu in mu pomagal vstati; ko pa je videl, da je bolan, ga je posadil na bližnjo klop in odhitel po voznika.

Nekako čez eno uro se je vrnil, pomignil Mihaelu, da je stopil v voz, in se je zahvalil za zlat, ki mu ga je dal za trud. Ne dolgo potem je Mihael že ležal na postelji v svojem stanovanju.

Njegovo telo je trepetalo in se treslo mraza, njegova glava je bila vroča kot ogenj.

Njegov strežaj od strahu ni vedel, kaj naj začne; zato je priteknel po mene. Jaz sem se takoj odpeljal z njim nazaj in našel Mihaela v popolni mrzlični vročini.

Muke onega tedna, ko je že obupal, da jo bo še kedaj videl, današnja grozna iznenadenja, utrujenost in prehlajenje — vse to ga je spravilo v ta položaj.

Takoj sem hitel k dr. M., kojega ime je bilo daleč naokrog znano, in ga našel slučajno doma. Pripeljal sem ga s seboj.

Njegova močna in izkušena zdravila in mir sta Mihaela kmalu ozdravila. Že tretjega dne ga je pustila mrzlica. Samo vstati še ni smel. Šele

tošnjih volitvah na podlagi splošne volilne pravice ga je tako preplašil, da je nedavno odločno izrazil željo, naj bi se na Ogrskem sploh ne začelo niti razpravljati o uvedbi splošne volilne pravice. Kakor je videti, vidimo naš prestolonaslednik, ki je sicer — to je znano — nazadnjak skozinsko, povsod velike strahove pred ljudskim probujenjem. In tak vladar pravi ničine spada v naše prosvitljeno stoletje.

Nova vinska postava
je bila objavljena dne 31. avgusta t. l. v drž. zakoniku ter stopi 1. dec. t. l. v veljavo.

Češki narodni svet
je začel najodločneje delovati pri čeških starših na to, da ne bodo pošiljali češke dece v nemške šole. To je na Češkem — a pri nas?

Dopisi.

Podsreda. Naše ljudstvo se je začelo zanimati za politično življenje; nastale so odkrite stranke, katere med seboj tekmujejo, kdo si pridobi več pristašev. Kako je človeku vendar prijetno pri srcu, da smo si odkriti! Napovedal se je našincem ljuti bojkot na celi črti. Napredni trgovci so izgubili vse klerikalne odjemalce, krčmarji „poštene“ pivce, učiteljsvo, orgljarsvo itd. Poseti so nehali, nastopili so kislji časi.

Nobenega pa ni tako „razdvojiła“ nova struja pri nas, kakor g. župnika Vanpotiča. Mož se je takorekoč zadela v svojem stanovanju. „Liberalci“ so ga tako raztogotili, da niti nedolžnih orgel ne mara več slišati.

Ubogo ljudstvo si je z velikimi težavami in v slabih časih omislilo orgle, zvonove itd. Kdo ne pozna skrivnih sil ubranih akordov!

Kako se veseli naše pridno ljudstvo lepega petja! Ves teden se ubija na trdi grudi, omaguje vsled težav in vročine, pa nima razvedrila še ob največjih praznikih. Bogatin si privoščič vsake vrste zabav in prijetnosti po gledališčih, koncertih itd.; trpin za vse to ne ve; njemu je pač cerkveno petje z orglami mnogokrat ves užitek. V nedeljo zgodaj, ko še drugi prebivalci narave spe, koraka trpin iz zadnjega gorskega zatišja tja v hram božji.

Pri vzkliku: Povzdignimo srca! naj bi nehali črt do bližnjega, naj bi se čuvstva povzdignila. V tem trenutku naj molče orgle?

Kateri vojskovodja bo prepovedal trobento in boben, ko to vendar spada v vojno? Kateri duhovnik bo prepovedal orgle, ko to vendar služi v čast in slavo božjo? Ne bodimo mlačni, zakaj bere se: „Bog bo na mlačneže iz svojih ust pljuval.“

Sv. Rupert v Slov. gor. Načelnika našega krajnega šolskega sveta, dobrohotnega moža, ki je žrtvoval mnogo v dobrodelnih namene, ne da bi se dal za to hvaliti po časnikih, vrlega rodoljuba, ki se povsod s ponosom poteguje za dobro narodno stvar bodisi kot načelnik ali privatna oseba, je bil tožen pri sodnji zaradi neke govornice. Da bi ne naredilo to še večjega sovraštva med nami, kterege že itak imamo zadosti, se je, ne da bi se zaslišale priče, mirnim potom poravnal brez obsodbe ter je poslal izjavo v „Na-

čez teden dni je smel sobo zapustiti.
Časa je imel toraj dovolj za premišljevanje in njegov sklep je bil neomajan.

Dasi ni poznal okoliščin, ki so njeno zmoto spremljevale, je bil vendar popolnoma preverjen, da so bile samo mladost in neizkušnost temu krive, ne pa pokvarjenost.

Sprevidel je, da brez nje ne more živeti, da bi bilo tako življenje zanj k večjemu življenje brez vsakega nasmehljaja, brez vsakega cvetja.

Oni nežni angelček, ki ga je dolgo tako vznemirjal, je sedaj stegal svoje ročice proti njemu. V duhu ga je že pritiskal na svoje srce in oči njegove matere so ga pogledovale z neizrekljivo hvaležnostjo in ljubeznijo.

Sanjajoč o takih slikah se je oblekel in odpeljal v „Fretno ulico“.

Ko je šel po stopnicah navzgor, je zaslišal v drugem nadstropju nenavadno vpitje.

Jezen glas neke gospe, toda take, ki navadno prav glasno gospodinji, krik pohištvo prenašajočih ljudi, udarci kladiv, vse to mu je donelo na uho.

Ker nikakor ni mogel razumeti, kaj vse to pomeni, tu, kjer je bilo še pred kratkim vse tako tiho, je hitel po stopnicah navzgor.

(Dalje prih.)

rodni List“ in „Slov. Gospodarja“. Želimo, naj bi nehali osebno sovraštvo in maščevalnost. Saj se s tem ne utrjuje dobro razmerje med posameznimi stanovimi naroda!

Sv. Anton v Slov. gor. Pri nas imamo zelo usmiljen krajni šolski svet, ki prepoveduje, če prav nima nobene pravice, ubogim ljudem predstave v šolski sobi. Neki jurist, katerega je napravila bolezen nezmožnega za delo, hodi okrog ter kaže šolski mladini razne slike, ki so v utrjenje v šoli naučenega prav koristne. Tudi k nam je prišel; g. nadučitelj mu je dal sobo v šoli na razpolago, a ko je hotel v nedeljo tudi odraslim ljudem kazati, sešli so se nekateri udje ter so nadučitelja nesramno in robato napadli, češ, on nima nobene pravice v šoli. Ubogi človek ni hotel delati sitnosti nadučitelju, spravil je svoje stvari in odšel. Tako mu je naš učeni in usmiljeni kr. šol. svet odtrgal lep denar, s katerim bi si revež dosti pomagal. Značilno je, da temu kraj. šol. svetu predseduje neki — Putschko!, ki je vedno in vedno radi skrajno nemarnega pošiljanja otrok v šolo — kaznovan, in katerega otroci se odločno upirajo učiteljem. Prav je imel oni revež, ki je tem ljudem zabrusil: „Nisem vedel, da ste tukaj taki gospodi. Sedaj šele vem, zakaj so otroci tukaj tako razposajeni, kot nikjer drugje, ker ne slišijo drugega doma kot: „prokleta šola“, „prokleti učitelji“. — To je gospodom kaj dobro teknilo, posebno visokoletečemu kmečkozvezarju Rojsu, p. d. Cekmaštrovem Joku. Ta gospod si rad preveč domišlja, zato je bil prav on najbolj nasproten in zgovoren pri seji. Sicer pa so vse besede bob ob steno, in se tudi ne čudimo če je tako, saj je nekaj članov — bolj na nemško, nekaj pa na klerikalno stran.

Sv. Anton v Slov. gor. Prevozil sem precej naših lepih Slov. gor. Dne 25. avg. prekolesarim iz Ljutomera preko Sv. Jurja nad Antona. Prišedši v Cogetince me pozdravi slovenska trobojnica in oko zapazi množico ljudstva. Prvkar je govoril mladenič Poljanec. Navduševal je množico in vzbujal k ljubezni do naroda. Spoznal sem kmalu, kak namen je imel govornik, oziroma dotični (domači kaplan), ki mu je govor sestavil. Najpreje je, kar je vse hvale vredno, svaril ljudstvo pred nemčurštvom, nato pa je z vso jezo bruhnil ogenj in žveplo na „liberalce“, na one trezne in razsodne ljudi, ki stojijo v vrstah narodne stranke ter si ne dajo več komandirati, pač pa delajo za napredek našega naroda. Primerjal je te može napredka z nemčurji ter dejal, da zatajijo najprej vero, potem narod, ter je z vzklikom povdarjal, da so slovenski „liberalci“ izdajice slovenskega naroda. „Svaril“ je tudi pred čitanjem „brezvernih“ in „protikatoliških“ listov kakor „Slovenski Narod“ in „Narodni List“, ter zopet primerjal ta dva lista, posebno pa še slednjega s ptujskim „Štajercem“. Raz njegovega obraza je bilo čitati pravo nahujskano divjost in strast, s katero se je zaletel v pristaše narodne stranke. Mislil sem si ta hip: nevednež, po vednem hujskanju kaplana govoriš danes nepremišljeno, ker so ti oči zastrte in motne, a pride čas, ko izpregledaš in s teboj vsi oni, ki žive danes v megli. — Vkljub temu, da mi je ta hujskarija polnila srce z obžalovalnim pomilovanjem, sem bil vendar vesel, ko sem slišal iz ust resnih kmečkih ljudi obsojanje. Prav je imel mož, ki je dejal: „Ali bi ne bil primernejši gospodarski govor, kot pa te hujskarije!“ — Res, hujskarije, to je danes pri prireditvah, ki jih vodijo naši fanatični kaplani, na dnevnem redu. Za izobrazbo, za vsestransko korist našega kmeta se ne skrbi. Kaj jim mar kmet-trpin, da so le polni njih žepi. Pri nas, kjer je ljudstvo že itak ubogo in udano pijači, prirejajo ti ljudje kranjsko-klerikalnega kalibra splošno veselice brez koristnih posledic, veselice, pri katerih se ljudi le hujska proti lastnim bratom, mesto da bi se jim svetovalo in kazalo pot k boljši bodočnosti. Narodna stranka in njeni pristaši se trudijo, da vodijo ljudi k blagostanju, ti ljudje brez vesti in srca pa brez premisleka ščujejo in netijo prepir. — A želi bodo vihar. — Naše geslo je: mirno delo k probujenju; odgovor na vaše nesramne napade pa: — preziranje vseh onih, ki so pravi grobokopi našega naroda. — Svobodni Antonjevcani! Vam kličemo: naprej v treznem delu! Rešite vsaj to, kar se rešiti še da!

Potnik.

Gornja Radgona. (Nekaj o volitvah v okrajni zastop.) Tako smo torej združeni Slovenci po sedemnajstletnem težkem boju postali, kakor je to edino pravično, gospodarji gornjeradgonskega okr. zastopa. Sramotno

je bilo, da je tukaj tako dolgo gospodaril človek, ki je zatajil svoj materni jezik ter se pod krinko naprednjaštva vrge v nemški tabor. Tudi mi smo naprednjaki in smo kot taki šli v boj proti Wratschku, ker vemo dobro, da ni naprednjak, ampak najhujši nazadnjak oni, ki izda svoj narod, svoj materni jezik.

„Slov. Gosp.“ je pisal, da so stali volilci zvesto ob narodno-kmečki strani. Gotovo, ako Gospodarjev dopisnik morda ni hotel nazadnje s tem nafarbati javnosti, da je zmagala „kmečka zveza“. Bodite prepričani, gospod urednik, najboljši možje v novem odboru med Slovenci niso pristaši kmečke zveze in niso kot taki voljeni. Razmere v našem okraju so danes take, da se ljudstvu stadi dr. Koroščeva politika in mož za možem mu obrača hrbet. Govoriti o kaki zmagi Koroščeve kmečke zveze pri teh volitvah bi bilo ravnotako neumno, kakor trditi, da je Wratschko — slovenski naprednjak.

Dne 21. avg. smo volili v veleposestvu. Ker se je naše delo pri tokratnih volitvah osredotočilo v kmečkih občinah, zato je prišlo naših na volišče le šest. Nasprotnikov je prišlo 12 s še 4 pooblastili, tako da so imeli 16 glasov. Za prihodnje volitve bo treba na vsak način priprav v tej skupini že sedaj, ker čuje se, da postane Gornja Radgona trg, in če ne dobimo veleposestva, smo čez tri leta zopet pri starem. Nemškutarji so dobro vedeli, da se to zgodi in zato je Wratschko že „prerokoval“ v „Štajercu“, da bodo Slovenci le kratko gospodarili.

Lep uspeh smo dosegli v skupini kmečkih občin. Pri predzadnjih volitvah se je šlo v tej skupini za en glas — eden je bil izdajica! — letos pa smo imeli 10 glasov večine: 29 proti 19. Teh 29 je bilo neomahljivih, dasi je Wratschko skušal nekatere preslepiti, poslužujoč se podkupovanja. Enemu obč. predstojniku je ponujal 100 K za slučaj, da voli z njegovo stranko, drugemu je obljubljal 40 kron. A ta dva nista bila neznačajna; ostala sta trdna in sta Wratschkovo postopanje ovadila. Gospod „prerok“ bodo torej še morali pred sodnijo. V kmečki skupini smo izvolili sledeče gg.: občinske predstojnike: Martin Križana iz Ščavnice, Matjaž Kavčiča iz Stavešinec, Anton Trstenjaka iz Ivanjec, Jakob Nemca iz Dragotince, Jožef Veberiča iz Boračove, Anton Divjaka iz Radinec, Franc Vuka iz Trbegovec, Alojz Trstenjaka iz Grabonoš, Janez Slekovca iz Kralovec, Jakob Kolarja iz Kapele, Franc Kegla iz Murščaka, dalje župnika Ivana Kunca iz Št. Jurja, potem posestnike: Jakob Zemljiča iz Radinec, Janko Pelcla iz Polic, Jožef Škerleca star. iz Gor. Radgone in Alojz Repiča iz Galuška.

Kakor ste že sporočili, sta bila izvoljena: za načelnika g. Ant. Trstenjak iz Ivanjec, za namestnika g. Jakob Zemljič iz Radinec. Volitve odbora se nasprotniki niso udeležili, ker so uvideli svojo onemoglost. Iz skupine veleposestva smo vzeli v odbor še najbolj poštenega Nemca Steinbrennerja iz Negove, iz skupine najvišjih obdačencev pa gornjeradgonskega krčmarja in mesarja Zangla. Od naših so v odboru še Škrlec, Veberič in Kunca.

Razmerje v okr. zastopu je sedaj 16 slovenskih proti 14 nemškim možem; oni imajo namreč v veleposestvu 10 ter v skupini najvišjih obdačencev 4 može. Če bo res, da postane Gornja Radgona trg, dobi gotovo 4 mandate, in potem smo zopet z 2 glasovoma v manjšini.

Zato pa, Slovenci, že sedaj na delo — v skupini veleposestva!

Čadramlje. Odkritje Malenškovega nagrobnega spomenika se je pret. nedeljo izvršilo jako slovesno. V dolgem sprevodu je šla šolska mladina, spremljana od mnogo občinstva, na pokopališče. Kraj. šol. svet in obč. odbor sta se zbrala k slavnosti v polnem št. vilu. Tovarišev in tovarišic učiteljev je bilo 20. Ko so konjiški pevci in pevci-učitelji odpeli „Nad zvezdami“, je nadučit. gosp. Brumen v obširnem govoru razložil, kako važen je učiteljski stan, potem pa zasluge Malenškove za čadramljansko šolo in občino, da je bil rajni zato odlikovan s srebr. zasluž. križcem s krono in častno svetinjo. Po odkritju so zapeli pevci „Blagor mu“. Čadramljani so pokazali svojo nepričakovano obilno udeležbo, da vejo ceniti Malenškove zasluge in težnje učiteljsva; so pa tudi navdušeni za napredek svoje šole, ki se pod vnetim vodstvom gosp. Brumna lepo razvija. Čadramljanom vsa čast!

Črnagora pri Ptuj. Ferijalno društvo „Bodočnost“ je v nedeljo priredilo tukaj veselico,

Čisti dobiček je namenjen obenem ustanovljeni „Narodni knjižnici“ za Črnegoro in okolico. Veselice se je udeležilo še precej občinstva, vendar domačinov malo. Čudno!

O važnosti narodne knjižnice je izborno in navduševalno govoril cand. phil. gosp. Vesenj. Gledališki predstavi sta izborno uspeli. Najbolj pa sta jo zadela v igri „Šolski nadzornik“ učitelj Petrovič (cand. iur. Vesenj.) in njegova hčerka Jelica (učit. kandidatinja Natalija Vabičeva) v krasni narodni noši.

Gospodom prirediteljem vsa čast! Ko bodo drugič prišli k nam, bo ljudstva že več!

Iz St. Ilje pri Velenju. Takajšnje „Bralno društvo“ je obhajalo zadnjo nedeljo, dne 1. septembra dveletnico svojega obstanka. Priredilo je v ta namen koncert in veselico, katera se je prav dobro obnesla. Pri koncertu je udarjal domači tamburaški zbor. Igrali „Vaški skopuh“ in „Pri gospodi“ ste se dobro obnesli. Po igri in koncertu se je razvila živahna zabava med ljudstvom. Ljudstva je bilo iz bližnje in daljne okolice. Na večer se je užigal umetni ogenj, ki je čarobno razsvetljeval prijazno dolinico St. Iljsko. Pozno v noč še je igral tamburaški zbor. Želimo, da bi šlo „Bralno društvo“ po začrtani poti naprej in priredilo še večkrat kako veselico.

— e —

Sv. Bolfenk pri Središču, 30. avgusta 1907. Goricam, katere vržejo v dobrih letih lep dobiček, posvečuje naš kmet veliko pozornost. Veselje je videti, kako pazno in skoro strokovnjaški dovršeno se tu opravlja goričko delo. Novi ameriški nasadi so skoro z malimi izjemami povsod vzorno napravljeni. Letošnja trgatav obeta biti pri nas srednje dobra, ponekod prav dobra. Neugodno pomladansko vreme je v začetku razvoj vinske trte za kakih 10 do 14 dni zavleklo. Poletno vreme je bilo ugodnejše in tako se je grozdje do zdaj prav lepo razvilo. Če bomo imeli prihodnji mesec dovolj za zoritev grozdja neobhodno potrebnih solnčnih dni, smemo upati tudi letos na izvrstno ljutomersko vinsko kapljico. Večje število posestnikov se tukaj peča tudi s trsnicami, kar pomeni lep napredek v novi vinoreji; te izgledajo letos jako lepo. Cepile so se naslednje vrste: rumeni šipon, laška graševina, zelenčič in še druge; podlaga se je vzela od znanih treh ameriških vrst, večinoma riparja portalis. Letos bodo imeli naši vrtarji vkup kakih 100.000 komadov ceplenk na prodaj. Kdor potrebuje prihodnjo pomlad dobrih cenih ceplenk, naj si jih naroči pri naših trtorejcih. Naročila sprejema že sedaj ekonom Jožef Kolarič v Jastrebcih, pošta Sv. Bolfenk pri Središču. V svrhu boljših uspehov pri tem trudopolnem podjetju bi bilo želeli, da bi se osnovala tudi pri nas trsničarska zadruga. Pogoji za takšno zadrugo so tukaj ugodni. Naj se blagovolijo merodajne osebe za to zanimati.

— y —

Vučjavar na Murskem polju. Tukajšnje, letos ustanovljeno bralno društvo je priredilo dne 1. septembra vsestransko uspelo veselico. Solnčnojasen dan, precej ugodna zveza z Ljutomerom in Gornjo Radgono, zlasti pa zdrav, napreden duh, ki veje v mladem društvu — vse te okolnosti so privabile k nam množico posetnikov. Vsa čast in hvala gre vrlim Ljutomerčanom, ki ki so se z g. dr. Grossmannom, na čelu potrudili tako številno k nam ter pripomogli znatno h gmotni utrditvi društva; nadalje pa se zahvaljujemo gostom iz Veržaja, od Sv. Križa, daljnje Male nedelje, Sv. Jurija, iz Radinec in Gornje Radgone, kakor tudi onim iz domače in sosednih vasi. Prostorna sobana tukajšnje nove šole je bila natlačeno polna. Burko „Eno uro doktor“ so uprizorili naši diletantje v splošno priznanje občinstva. Prvič so nastopili pred širšo javnostjo domači pevci pod vodstvom g. Čvetka ter zapeli po sodbi strokovnjakov v glasbi prav spretno in ubrano nekaj slovenskih in hrvaških moških zborov. Za „intermezzo“ je podal občinstvu dobro izvežban Vandov kvintet venci hrvaških pesmi. — Prosta zabava v gostilni Enzinger v Bučičevcih je bila živahna, škoda le, da je vlak odpeljal prekmalu mnogo milih gostov. A na svidenje o prvi priliki! — Številna udeležba inteligentnega občinstva iz Ljutomera in od drugod nam je podala poročilo, da se naše društvo in delovanje v izobraženih krogih upošteva in ceni, vzbudila pa nas je tudi k marljivemu delu v prihodnjosti. Zato pa, domačini, oklepajte se bralnega društva, stopite brez pomislekov in predsodkov pod prapor prosvete, kjer si hočemo izobraževati s čitanjem, petjem in pogovori duha in srca ter gojiti pravo, človeka vredno in dostojno dražabnost! Zahrbno rovanje nekaterih naših zaslepljenih nasprotnikov, ki nazirajo svet in življenje po že davno zastarelem kopitu, pa hočemo — kakor doslej — tudi v bodoče prezirati na čeli črti. Naše geslo bodi: Naprej in navzgor po jasno začrtani poti napredka in izobrazbe!

H koncu še izrekamo g. dr. Grossmannu v Ljutomeru najsrčnejšo zahvalo za znesek 10 K, ki ga je račil podariti pevcem in igralcem.

Društvenik.

Sv. Rupert v Slov. gor. V skoro vsaki številki naših slovenskih narodnih listov pišemo o osamosvoji Slovencev v kulturnem in gospodarstvenem oziru nasproti našim narodnim nasprotnikom, ki sekajo v naše narodno telo vedno občutljivejše rane, ker so gospodarsko močnejši od nas. Stavijo tuje nam šole, tuje gospodarske zavode s svojim ogromnim kapitalom! In kaj de-

lajo naši ljudje, ki se včasih siloma imenujejo narodne! Namesto da bi podpirali našo šolsko družbo sv. Cirila in Metoda, so začeli nesramno hujskati proti njej v časopisih, ki so „slovenski“, samo zavoljo tega, ker je zahteval izobražen slovenski svet po svojih odposlancih takšno vodstvo, ki hoče biti delayno in odpraviti zastareli sistem. In kako so narodnogospodarski?! Če pride zastopnik slovenske zavarovalnice, se ga odkrižajo z lepo besedo, če se pa pritepe agent kakšne tuje zavarovalnice — nemške ali italijanske — mu naredijo veselje, da ne zavarujejo samo sebe, ampak sploh vse, kar se zavarovati da! Slovenski kmet! Ne podpiraj tujih podjetij, ampak slovenska, če se ni slovenskih, da ne bodemo redili na lastnih prsih nasprotnih gadov, ki hočejo odvzeti našemu svetu slovenski značaj! Vprašajte najprej, kakega zavoda so zastopniki, katere zavarovalnice, da ne boste nevede pristopili h kakim nemški ali italijanski! Čudno je in obsojanja vredno, če da zavarovati župnik slovenske narodnosti, župnik slovenske župnije cerkyena poslopja in svoje imetje pri tuji italijanski zavarovalnici, kakor se je zgodilo pri nas! Kdo nosi denar skupaj? Mar ne slovenski kmet? Kmetje slovenski, čujte, da se še v drugih župnijah to ne zgodi! In taki gospodje še hočejo biti „narodni“!

Štajerske novice.

II. shod narodno-radikalnega dijaštva v Celju obeta biti mnogobrojno obiskan. Prisotnost so obljubili tudi napredni slovenski poslanci. V soboto ob 9. uri dopoldne se bo razpravljalo o svobodni šoli in narodni obrambi in želimo, da bi se teh razprav udeležilo tudi čimnajveč slovenskega učiteljstva. — Danes 5. t. m. zvečer ob 7. uri je občni zbor „Prosvete“ v „Skalni kleti“ in pozivljemo narodne Celjane, da se tega zborovanja udeleže.

Na c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju se upisujejo učenci za prihodnje šolsko leto za I. razred 16. septembra ob 8.—10. uri. Sprejemni izpit se začne 16. septembra ob 10. uri. Učenci, kateri hočejo biti sprejeti v I. razred, morajo biti spremljani od svojih starišev ali njih namestnikov in s seboj prinesiti krstni list in pa šolska naznanila.

Premena posestva. Kakor poročajo, je kupil grad Lemberg pri Dobrni, z vsemi obsežnimi zemljišči vred g. Berdajz, veleposestnik na Savi ob juž. žel.

Avstrijska vlada — v zvezi z bojnim društvom „Südmark“ proti Slovincem. Čudne reči se goče v času, ko imamo v parlamentu slovensko večino, reči, kakorsnih se je malo zgodilo v času najhujšega zatiranja Slovanov. Drzno dviga Nemštvo svojo glavo in slavna „nepripranska“ cesarska vlada sama je priskočila Nemcem na pomoč v boj proti Slovincem. „Südmark“ je društvo, katerega glavna naloga je, da izpodrine Slovence iz Spodnjega Štajerja ter tako počasi gradi nemški most do jadranskega morja. Zato „Südmark“ dan za dnem naseljuje zgoraj ob slovensko-nemški meji vedno več Nemcev ter tako počasi, a sigurno potiska mejo na jug. In vsakdo si je na jasnem, da to Slovincem skrajno sovražno delo mora obsojati vsaka nepristranska vlada. Ne tako sedanja pod Beckom. Še nikdar se ni zgodilo, da bi se bojnemu društvu, kakor je „Südmark“ dovolila — loterija v ta namen, da tem lažje izvršuje ponemčenje Slovencev. Sedanja vlada pa, oziroma finančni minister Poljak (?) Korytowski v sporazumu z vlado je dovolil „Südmarki“ loterijo, **prosto takse**, v svrhu „podpore ubogim rokodelcem in kmetom v nemških planinskih deželah“. To se pravi: država je darovala „Südmarki“ 3000 kron, katere bi moralo društvo plačati kot takso za loterijo, in na drugi strani je cesarska vlada odobrila ponemčevanje našega naroda, ker „podpore ubogim rokodelcem in kmetom v planinskih deželah“ ne pomeni nič drugega, kakor v hinavske besede zavito „ponemčevanje slovenskih obrtnikov in kmetov“. Tako daleč smo torej prišli v časih, ko imamo v državnem zboru slovensko večino, da cesarska vlada v družbi z najostudnejšimi nemškimi društvi deli slovenskemu narodu klofute. Toda mi jih ne bomo mirno prenašali!

Dr. Povalej hujska. Kakor se nam poroča iz Kalobja, hodi tamkaj dr. Povalej okrog ljudi in hujska ljudstvo proti shodu, ki ga priredi kmečki poslanec Roblek na Kalobju v najkrajšem času. Ali nima res drugega dela? Ali ga ljudstvo za to plačuje kot finančnega komisarja? Če večni kandidati ne bo dal kmalu miru, bomo vedeli tudi mi storiti svojo dolžnost. Od političnih ničel se ne damo izzivati.

Kmečke posojilnice. Novoustanovljene posojilnice rajfajzenovke v St. Jurju ob j. ž., v Dramljah, v St. Petru v Sav. dol. in v Loki pri Zidanem mostu so že začele poslovati.

Izseljevanje v Argentinijo. Poljski delavci ali dninarji tamkaj ne najdejo zaslužka, zato se jih odločno svari, se izseliti v Argentinijo. Na eni strani se jih je lani izselila tja velikanska množica, na drugi strani pa je zetev rži letos tam tako slaba, da je število brezdelnih grozno naraslo.

Iz Petrovc se nam poroča, da graščina Novo Celje še ni prodana, ker pogajanja še niso prišla do končnega uspeha.

Oseparjenje južne železnice. Okoli 16. t. m. je prišel v Laški trg neki tujec ter se je izdal za dr. Friedmana. Nekega dne je dobil pismo, s katerim se je pri načelniku tamošnje železniške postaje izkazal, da je upravičen dvigniti nekaj nad 40.000 kron, katero svoto je ravnateljstvo južne železnice res nakazalo za dr. Friedmana. Ker je bilo pismo, ki ga je pokazal tujec, popolnoma kot od ravnateljstva izpolnjeno, postajenačelnik ni dvomil in je izročil tujcu vsoto. Ta je kmalu nato izginil. Nedolgo potem pa se oglasi pravi dr. Friedman, in mislimo si lahko dolge obraze, ki so jih delali gospodje, ko so spoznali velikansko goljufijo. Sedaj se vrše poizvedbe na vse strani. Zaprli so že več tičkov, pri katerih je že dokazano, da so z goljufijo v zvezi in sicer so to uradniki južne železnice: neki Karl Engelbrecht, ki je bil uradnik v Liesingu, dalje asistent Schönthanner od istotam, neki sluga Pohle itd. Znanost, imenovana sleparstvo, je res že silno napredovala.

Županov plašč z nemško krpo. Pred kakimi 11 leti se je s pomočjo kratkovidnosti slovenskega kmeta povzpél v slovenski občini Jurklošter protestant in Nemec graščak Edvard Geipel na županski stolec. Ta mož je hotel izpremeniti Jurklošter v Gairach, občane pa spreobrniti v nemškutarje in protestante. Prvo njegovo delo je bilo, da je odpravil iz občinskega urada slovenski pečat ter ga nadomestil z nemškim. Seveda se je vse le nemško uradovalo. Župan Geipel jim je bil drugi Bog; kajti pogostil jih je večkrat. Prebivalstvo je izprevidelo njegove nakane ter ga je po triletnem vladanju vrglo raz stolca. Sledili so mu domačini, ki pa niso bili toliko zavedni, da bi nemški pečat odstranili ter zopet slovenskega uvedli; zato dobivamo še dandanes od občine Jurklošter sicer slovenske dopise, a na njih nemške pečate. Ne dvomimo, da bi sedanji župan ne bil zaveden Slovenec, a toliko bi vendar moral premisliti, da če drugi pred njim niso raz županskega plašča očistili nemškega madeža, če niso drugi raz njega razparali grde nemške krpe, naj stori to on, pravice naroda zahtevajo to od njega. Plašč je cel, pod krpo ni luknje. Proč torej ž njo! Mogoče je, da ga ni nikdo opozoril na grd madež, na ostudno krpo na njegovem slovenskem plašču, katerega nosi ter ne sluti, da je taka krpa njemu, občini in Slovincem v posmeh; zato priobčujemo zadevo, ker imamo dolžnost snažiti slovensko obleko nemškutarskih madežev ter parati krpe z naše narodne noše z opozarjanjem in pookom. Podobno naj snažijo vse one občine narodno nošo, ki imajo na nji kakšen madež ali krpo. V slovenske občine popolno slovensko uradovanje in samoslovenske pečate!

Hrastnik. Čujemo, da hodijo Amerji, Beznerji in drugi po hišah, hotoč ljudi premotiti, da bi pošiljali otroke v šulferajnsko šolo. Delavci! ker ljubimo vas in vašo deco, vam povemo to-le: V dosedanji šoli dobe vaši otroci vse zastoj. Niti peresa vam ni potreba kupiti. Kako bo v novi šoli, boste že videli! V sedanji šoli se uče otroci obeh deželnih jezikov. Da ne bo tega mogoče v novi nemški, je umevno, kajti nadučitelj je nekje pri Dunaju doma, trd Nemec. Glavno je pa to-le: Nemška šola bo privatna ali zasebna. Noben 14 let star otrok ne bo mogel dobiti na tej šoli spričevala, ki se imenuje odpustnica. Delati bo moral skušnjo na kateri drugi javni šoli ter za to plačati kakih 10 kron. Ali to je spričevalo potrebno? Županstva imajo nalog, da ne smejo dati delavske knjige brez spričevala — odhodnice ali odpustnice. Delavci, to preberite dvakrat, potem pa sodite, kdo vam želi dobro, kdo se pa iz vas norca dela!

Ravnatelj Leiler v Hrastniku skuša na vsak način doseči, da bodo pošiljali rudarji otroke v „nemško šolo“. Govori se, da bodo mnogi to storili, ker se boje, da bi jih gospod Leiler sicer preganjal. Ravnateljstvu trboveljskih premogo-

kopov povemo, da nismo rudokopu nasprotni, dokler ne nasprotuje našim narodnim težnjam; prisiljeni pa bomo nastopiti drugo pot, če se bo tako delalo z nami. Ljudstva ne nameravamo voditi k uporu, vendar pa povemo hrastniškim rudarjem, da glede šolskega obiska ni potreba ubogati nikogar. Storite po svojem mišljenju! Če vas bo pa kdo zaradi tega preganjal, obrnite se na vodstvo narodne stranke v Celju, ki bo storilo vse za odpravo takih nepravilnosti. Gospod Leiler, roko proč!

Radi shrambe dinamita na Brnici smo že poročali; ukrenilo se še ni ničesar za odpravo te nevarnosti in zato še enkrat zahtevamo, da oblasti ukrenejo, da zgine omenjena shramba dinamita od ceste proč. Zakaj je smodnišnica rudnika v Hrastniku daleč v gozdu, in zakaj je bilo na Ojstrem toliko težav in sitnosti, predno se je odobrila smodnišnica globoko v gozdu, daleč od ceste, ki ima malo prometa? Če ne bo ustreglo pravični želji c. kr. okr. glavarstvo, spravimo zadevo dalje!

Hrastniške nemškutarje je že pričela tepsti roka božja za njih kruto postopanje, nasproti domačinom. Pred par dnevi se je vžgal v steklarni plin — nekega delavca so jedva rešili smrti, — pozneje se je podrla v potok velika baraka polna umetnega gnoja, last kemične tovarne; v terek pa je padel v kamnolomu Petra Rückelna čvrst mladenič-delavec čez 20 m visoko pečino ter se tako poškodoval, da — če ne umrje — ostane pohabljenec celo življenje. Smilijo se nam ubogi delavci, tlačani oholih tujcev!

„Narodni“ duhovniki. Kakor se poroča, so vsi trije trboveljski duhovniki, t. j. župnik in dva kaplana, izstopila iz tamošnjih podružnic Ciril-Metodove družbe. Narodnjaki, stopite v desetkratnem številu na njih mesta!

Kokarska občina zopet v boju. Kakor je videti, ima vrla občina Kokarje Šestirjev vse polno. Komaj je ponosni in zavedni Šestir zatislil oči, je že dobila občina enako ponosnega in zavednega župana, g. Blatnika Franca. Mož je samozavestno stopil v stopinje vrliga prednika in napovedal boj ponemčujoči vladi v Gradcu, na Dunaju in drugod. Pravkar se je zapletel v hud boj z graško namestnijo: Občina Kokarje je sprejela od magistrata v Pulju italijanski dopis. Namestnija v Gradcu je doslej brez vseh ugovorov prejavljala nemškim štajerskim občinam tujejezične dopise. Ko je pa isto zahtevala slovenska občina Kokarje, ji je namestnija sicer poslala prevod, toda — nemški. Ker pa kokarski župan ne razume nemški in mu tega treba ni, je zahteval od namestnije slovensko prestavo. Ta pa je odgovorila, da si naj takšno občina sama preskrbi. Občina Kokarje je nato poslala ministerstvu za notranje zadeve obsežno, dobro utemeljeno pritožbo, v kateri dokazuje protipostavno postopanje namestnije. Odlok ministerstva bo za vse občine važen, zato opozarjamo že danes slovenske občine, da pazno premotrivajo tozadavne dogodke. Občini Kokarje pa vse priznanje v njenem težavnem delu!

Shod v Rogatcu minolo nedeljo 1. sept. se je vršil ob lepi udeležbi do 100 ljudi. Predsedoval je shodu gosp. Vinko Žurman. Gosp. dr. Kidrič je v lepem govoru razpravljal o programu, o ciljih narodne stranke, o vzrokih njene postanka; raztolmačil je, kako nas nasprotniki neumestno psujejo z brezverci; govoril je o štajerski stranki ter navzočim razložil, da se gre tej samo za moč, za nadvlado Nemštva na Spod. Štajerskem. G. Vinko Žurman je obširno govoril o gospodarskih zadevah v splošno zadovoljstvo zborovalcev. Posebno je povdarjal, da se morajo kmetje organizirati v pravo kmečko zvezo v kmetijskih podružnicah, ne pa v politično-hujskajočo Koroščevo. Urednik Spindler je govoril o dogodkih izza minolih volitev, posebej o dogodkih v državnem zboru, o okrožnih oblastih, o jugoslovanskem ministru itd. Sprejele so se tozadavne resolucije, posebej se je izrazilo ogorčenje dr. Šustersiču, ki v zadevi jugoslovanskega ministra zopet spletkari, kakor je storil to že lani. Izrazila se je dr. Ploju zaupnica v očigled nesramnemu hujskanju proti njemu v drugih okrajih. Shod je pokazal, kako veliko polje za narodno delovanje je baš v rogaškem okraju. Rogaska okolica je bila doslej docela zanemarjena in je le z veseljem pozdravljati, da se je začelo novo gibanje. Napredni slovenski duh prešinja ljudstvo od dne do dne bolj. — Sklenilo se je, v kratkem napraviti shoda za zahodni in izhodni del rogaškega okraja, da se ustanovita okrajna odbora. Naprej!

Še enkrat šulferajnska šola v Razvanju. Kar se je zadnjič pisalo, je bilo dobro, le nekaj je pisec pozabil. Razmere so take, če ne še hujše. Znano je naokrog, da se šolarji iz zunanega okoliša uporabijo med poukom za razna hlapčevska dela. Neka K. V. in I. K. morata vodo in drva med poukom nositi, ker ni vode pri šoli. Nato se jih pa še prav pošteno ošteje in napodi.

Hoče. Tvrdba za izdelovanje pragov za železniške tere je postavila pred letom fužino. Bližnji prebivalci imajo lep zaslužek, čeravno je delo težko.

V Hočah se snuje javna ljudska knjižnica. Nabralo se je že lepo število knjig. Pripravljalni odbor pridno dela. Vrlo naprej!

V Tinjah pri Slov. Bistrici se je otvorila poštno-oddajna postaja.

Javno ljudsko knjižnico so osnovali vseučilišniki, združeni v počitniškem društvu „Bodočnost“, na Črni gori pri Ptuj.

Hoče. Nemški gostilničar A. Pfeifer je hud „komandant“. To je pokazal, ko je predlagal v seji kraj. šol. sveta, naj dobi III. razred nemškega učitelja. Če pride „tajč“ učitelj, dobi stanovanje brezplačno, slovenski pa ne. Čudno!

Hoče. Pfeifer jezno zatrjuje, da so Hoče nemška trdnjava proti Slovencem. No, no, ni tako hudo! Ima sicer nabiralnik za ponemčevalni „šulferajn“ in samonemški napis. Slovenci, posebno delavci, veste, kaj imate storiti! Razumniki se gostilne izogibljejo, le eden še gre tja, ki spreminja svojo barvo kakor kameleon. Hm, hm!

Slovenski urar v Mariboru. Dne 1. septembra t. l. je otvoril svojo urarsko obrt, trgovino z očali in zlatnino itd. g. Franjo Bureš, vrl narodnjak in zelo delaven član tukajšnjih društev. Nastanil se je v Tegetthoffovi cesti št. 33. Da ga konkurenca ne zaduši, ga bodo morali Slovenci kar najizdatneje podpirati. Mož se je izobrazil kot urar tudi v Švici in Parizu in poznamo ga kot poštenega in vestnega moža. Slovenci v Mariboru in okolici, veste, kaj je vaša narodna dolžnost!

Ljutomer. V tukajšnjo realco se sprejemajo učenci v ponedeljek dne 16. t. m., ob 9. uri predpoldne v šolski sobi na glavnem trgu. Vsak na novo prišedši nčenec naj s seboj prinese zadnja šolska naznanila, oziroma zadnje šolsko pričevalo.

„Mnogo prahu zavoljo praznega strahu“ je dvignilo zopet nemško časopisje. Mislili smo že, da se bo svet podrl. Pa kaj se je zgodilo? Graški sodni tajnik dr. Skumovič, rodom Srb, a nemške matere, je pri prvem naroku (Tagsatzung) z nekimi tožencem — Srbom iz Bosne, ki ni znal besede nemški, v sporazumu s tožiteljevim zastopnikom razpravljaj srbski brez tolmača. To dejstvo so uporabili nemški časopisi in začeli divjati proti dr. Skumoviču. Govorili so, da je zagrizen Slovenec, da je hujšak in bogve kaj vse; sedaj pa sami ponižno priobčujejo vest, da se ni prav nič pregrešil, da se ni nikdar kazal Slovenca, da je izvrsten sodnik itd. Tako so nemški mazači po svojih listih zbudili zopet mnogo prahu za prazen nič — in osramotili sebe, her so pokazali globoko nevednost.

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Koroško.

Javno ljudsko knjižnico so otvorili vrli koroški visokošolci na jezikovni meji v Srejah pod Strmcem.

Kranjsko.

Pri občinskih volitvah v Kranju dne 27. in 28. m. m. so bili voljeni kandidatje slov. napredne stranke.

Porotno sodišče v Novem mestu je v zadnjem zasedanju od 26. do 28. avgusta obsodilo: cigana Brajdiča zaradi goljufije, nasilstva in vlačugarstva na 5 let, Ivana Stariča, iz Št. Petra pri Novem mestu zaradi ponarejanja denarja na 13 mesecev, Jakoba Modiča zaradi uboja na 4 leta in Ivana Vreščaja zaradi posilstva na 3 leta težke ječe.

Ljubljanski škof Jeglič je šel nepovabljen in nepoklican na shod nemških katoličanov v Würzburg. Pa posebno častili in marali ga tam niso, ker jim je moral zatrjevati, kako lepo skrbi za svoje nemške ovčice v ljubljanski škofiji (vsi

Slovenci dobro čutijo, da še preveč!), da je bil svoj čas nemški — seveda „katoliški“! — burš v Würzburgu itd. Strašno narodni so ti gospodje slovenski škofje res. Pa samo, če se gre za žep!

V Bohinjski Bistrici je otvoril nov hotel „Rodica“ g. Doktorič.

Čudeži na Brezjah (Bled) so zopet na dnevnem redu. In ti čudeži častitim frančiškonom, ki imajo romarsko podjetje za Bled v rokah, „čudovito“ nesejo. Minolo nedeljo je bila na Bledu velika slavnost, „Ofer“ sam je nesel častitim frančiškonom nad 30.000 kron. Takih „čudežev“ bi se še laporski župnik Medved ne branil.

Gospodarski paberki.

Kakšne davke imamo v Avstriji?

Za letošnje leto 1907. znašajo indirektni (posredni) davki 843.385.000 K in se porazdele na:

žganje	K	87.000.000
denaturirano žganje	"	750.000
pivo	"	77.600.000
sladkor	"	121.950.000
petrolej	"	19.900.000
vino	"	12.370.000
meso in klavno živino	"	16.100.000
drug užitinski in carinski davek	"	7.853.000
droži (kvas)	"	780.000
davek za toč. žganja	"	2.327.000

k temu še:

carino	"	123.196.000
koleke	"	49.435.000
takse	"	5.081.000
pristojbine	"	108.137.000
davek na vozne listke	"	17.501.000
loto	"	12.217.000
čisti donesek izdelovanja soli	"	34.094.000
tobak	"	137.385.400

Skupaj K 843.094.400

Od teh takozvanih indirektnih davkov pride na vsakega avstrijskega prebivalca 31'8 K; če se pa vpošteva vse indirektno davke po njihovem bistvu, se zviša številka na 41'5 K.

Direktni davki, katere plačujejo skoraj le kmetovalci in obrtniki, znašajo za leto 1907.:

Zemljiški davek	K	53.700.000
hišni davek	"	95.021.000
splošni obrtni davek	"	36.221.500
krošnjarski davek	"	198.000
obrotni davek javnih podjetij	"	53.970.000
rentni davek	"	8.908.000
osebni dohodn. davek	"	58.870.000
plačnina	"	2.264.000

Skupaj K 309.222.500

53 milijonov zemljiškega davka plačajo večidel kmetje, želarji in vrtnarji, obrtni davek pa se naprti skoraj le malim obrtnikom. Za l. 1907. znaša državni davek čez 1152 milijonov kron in sicer 26³/₄ % direktnega in 73¹/₄ % indirektnega davka.

In katere bisaga pogoltno to ogromno vsoto? Za vojaštvo morajo dati avstrijski naredi 399.792.871 K na leto, pa vendar so naše vojaške naprave za 50 let zaostale za onimi drugih evropskih velesil.

Za obrestovanje in poplačevanje državnega dolga, ki znaša 9000 milijonov kron, plačamo mi 390.2 milijona kron. Tako požre polovico naših dohodkov, namreč okroglo 710 milijonov, državni dolg in vzdrževanje vojaštva. Za pokojnine vseh vrst in panog je potreba 96 milijonov. Za splošno starostno zavarovanje nimamo niti milijon kron. Tudi šolam je država huda mačeha, ker niti desetega dela onega denarja, ki ga izda za vojaštvo, ne privošči ljudski izobrazbi. Nižji sloji, torej oni sloji, ki so stebri naše države, nimajo drugega od države, kakor da se jim obdača, in sicer zelo občutno obdača najpotrebnejše življenjske potreščine. Seznamek tega obdačanja je naslednji:

Davki za:

1 kg mesa	vin.	2—5
1 „ sladkorja	"	38'0
1 „ kave	"	95.0
1 „ soli	"	22'0
1 „ popra	"	60.0
1 „ cimeta	"	100'0
1 liter petroleja	"	24'0
1 „ piva	"	8'0
1 „ vina	"	6'0
1 „ žganja	"	36'0
1 kuba smodko	"	6'0
1 šport-cigareto	"	1'2
1 zavitek tobaka	"	5'2

Kako je spoznati ponarejeno rdeče vino?

Prav na priprost način spoznaš ponarejeno rdeče vino, ako vzameš kos bele krede in spustiš nanj nekaj kapljic takega vina. Takj se pokažejo na tem pomočenem mestu lepe in značilne barvene proge. Dostikrat zadostuje samo ena kapljica, da spoznaš, če je vino umetno rdeče barvano, ali ne.

1. Borovničevca da vinu na kredi modro barvo, ki se spreminja v vijoličasto.

2. Kermesov sok ohrani svojo barvo.

3. Slezinino barvilo je na kredi modro ali zeleno, mnogokrat obe barvi naenkrat.

5. Pravo naravno rdeče vino postane rjavo ali temno sivo.

5. Fuksinova raztopina se ne spremeni.

Ker se uporabljajo Kermesove jagode le v južnih krajih za ponarejenje rdečega vina, namreč na južnem Francoskem in doli na Laškem, zato se pri nas poslužujejo najbolj fuksina, a borovnico, slezene in pravo barvo je že na pogled lahko spoznati.

Če nimamo pri rokah bele krede, pa je ravno tako dobro žgano apno.

Ako kane kapljica pravega naravno rdečega vina na apno ali kredo, je dotično mesto rjavo ali temno modro-sivo, ki pa preide polagoma v rjavo barvo. Borovničevina je najprvo modra, ki se pa po nekaj sekundah spremeni v zeleno barvo. Slezinino barvilo pa dobi takoj zeleno barvo. Kermes in celo "fuksin"-ova raztopina zgubi na jedkem apnu svojo barvo.

Mučenje živine ob času sejmov.

Goljufivi tržci na poseben način znajo ravnati s kravjim vimenom. Z nekaterimi "umetnostmi" se lahko napravi slabo vime veliko, bogato na mleku in lepo. A trpinčenje živali je vsekakor, če krave zvečer pred semanjim dnevom ne podojijo. Seveda je potem vime večje in bolj polno. Na tržiščih je videti včasih krave z napetimi in seveda bolečimi vimeni, ki otežujejo kravi hojo in povzročajo, da stoji žival na široko. Vime je včasih tako polno, da morajo mišice sesne bradavice popustiti in tako izteka mleko kar curkoma. Naravno je, da nastanejo vsled take napetosti v nežnem ustroju mlečnih žlez različne bolezni. — Gospodarje krav, ki na tak način postopajo z živino, bi trebalo občutno kaznovati.

Kako preženeš krta, ne da bi ga usmrtil.

Za poljedelstvo in vrtnarstvo je krt ena najkoristnejših živali. Z nastavljanjem krtovih pasti se uniči leto za letom velikansko število teh črnih pomočnikov človeka pri zatiranju mrčesa, s čemur se pospešuje množenje podzemeljske golazni. Od dveh slabih stvari pa se, kakor znano, vedno voli manjše zlo, in vendar toliko obrekovani krt ni niti oddaleč tako nevaren kakor ogrci in razna druga sodrga v vrtni zemlji, ker krt škoduje k večjemu semenskim in cvetličnim gredam z rovanjem zemlje, na drugi strani pa uniči dan za dnevom na tisoče ogrcev, bub, zapredkov itd. Ne ubijajte torej krtov, ampak preženite jih na čisto enostaven način, da vlagate v njihove rove v petrolej ali premogov katran namočene cunjce. Močen vonj petroleja ali katrana prežene krta, ki se preseli v drugi del vrta. Če tudi tukaj isto ponoviš, ti izgine iz vrta za vedno in si poišče drugje svoje torišče za "delo". Na tak način ga preženeš tam, kjer je nepridiprav, ne pa tudi tam, kjer ti neizmerno koristi.

Kako obvarujemo les pred črvojedino (črvivostjo)?

Svoje dni so mnogi trdili in mnogi trdijo še danes, da olupljenje dreves ali oluščanje drevesne skorje na deblu nima nobenega vpliva na ohranitev dreves po njih posekanju. Francoski gozdarski nadzornik Emil Mer pa dokazuje, da olupljenje dreves isto varuje pred črvojedostjo. Opazil je namreč, da prah, ki nastaja iz črvivosti, nima nič skrobi (Stärke). To ga je napeljalo na misel, da skrob privlači črve in da je torej potrebno, če se hoče drevo obraniti pred črvojedostjo, da se mu odvzame skrob. Pozneje je delal tozadevne poskuse, in je našel sledeče: Če se drevo olupli 3 do 4 mesece, predno se poseka, izgine skrob iz onih delov drevesa, ki so bili popolnoma olupljeni. Skozi tri leta je dal podirati Mer različna drevesa in sicer nekatera, ki jih je dal olupiti, predno so jih posekali, nekatera, ki jih je dal olupiti takoj potem, ko so jih posekali in končno nekatera, ki jih sploh ni dal olupiti. Vsa ta drevesa je dal prepeljati v eden in isti prostor ter jih kar križem olupljena in neolupljena polagati. Čez tri leta je našel: Drevesa, ki so bila olupljena, predno so jih posekali, niso bila nič črviva; drevesa, ki so bila olupljena potem ko so jih posekali, so bila pač črviva, a ne jako; neolupljena drevesa pa so bila skozinsko črvojedna. — Ako torej hočeš obraniti drevo pred črvojedostjo, olupli je nekaj mesecev, predno je posekaš.

Po "Prakt. Gosp."

Zadnja poročila.

Shod poslanca g. Robleka v Višnjivasi minolo nedeljo je jako dobro uspel. Nad 150 volilcev se ga je udeležilo. G. poslanec je govoril o dogodkih v državnem zboru, o ustanovitvi dveh klubov, o razdelitvi kronovin v okrožja, o hmeljski postavi in o hujskanju nasprotnikov. Gosp. Lipold iz Žalca je razpravljal o delu narodne stranke po volitvah in v bodočnosti, g. Prekoršek

pa o hujskanju klerikalnega časopisja. Na vprašanje g. Jelena iz Nove cerkve o nerazdeljenem šolskem pouku se je razvil o tem daljši pogovor. Sprejele so se soglasno rezolucije glede okrožnih oblasti, glede jugoslovanskega ministerstva, izreklo se je zaupanje g. Robleku in vsem poslanecem jugoslovanskega kluba, ogorčenje pa onim, ki so svoji osebni koristi zapostavili narodni interes. — Shodu je predsedoval g. Lipuš.

Ljudska knjižnica na Črni gori pri Ptuj začne v nedeljo dne 8. t. m. svoje poslovanje po pozni maši. Domačini, poslušajte se obilno te nprave.

Uboj. Posestnika Martin Korošec in Matija Ribič iz Zagaja pri Ponikvi sta imela tožbo s sosedom Antonom Lahom. Lah je tožbo dobil. Ko se je pa dne 31. avg. vračal od sodnije, sta ga nasprotnika v nekem gozdu na Ponikvi ubila. Izročena sta okrožni sodnji v Celju.

Kranjska kmetijska družba je dobila od poljedelskega ministerstva za l. 1907 podpore 4000 kron.

Požarji na Ogrskem so na dnevnem redu. Zopet se poroča, da je v Kiš-Sebenu pogorelo 49 hiš, v Kološborski pa 35 hiš z vsemi poslopji in rumunska cerkev.

Zboljšanje deželnih financ. Dne 30. t. m. se snidejo na Dunaju zastopniki vseh deželnih odborov in merodajni činitelji iz finančnega ministerstva, da se konečno reši vprašanje o izboljšanju deželnih financ.

Spremembe v ministerstvu. Kakor se zadnji čas izražajo razni ugledni politiki, bo prišlo jeseni do spremembe v ministerstvu. Odstopil bo najbrž naučni minister Marchet, ki nima za seboj skoro nobene stranke; v ministerstvo pride na vsak način en krščanski socialista; tudi Prade je baje izjavil, da rad napravi prostor nemškemu agrarcu; češki minister Fořt, ki je tudi izgubil zaslombo, bo se najbrže umaknil kakemu češkemu agrarcu.

Slovensko šolo v Trstu, ki jo vzdržuje Ciril-Methodova družba, nameravajo baje podržaviti.

Na Ruskem še vedno razsaja kolera v velikem obsegu.

Strašno maščevanje. V Bardoču na Ogrskem je kmečki sin Ivan Sugar s sekuro ubil svojo mater, svojo sestro in nje enoletnega otroka, ker mati in sestra nista privolili, da bi vzel sosedovo hčer. Potem se je vrgel pod vlak, ki ga je raztrgal.

Wratschko radi podkupovanja pred sodiščem. O tej zadevi bomo sporočali obširno prihodnjic, ker smo za danes, žal, prepozno dobili podatke. povdarjamo danes samo, da Wratschko mora biti obsojen, ako še smemo količkaj verjeti v pravicoljubje gornjeradganske sodnije. V istem položaju je Koller iz Hrastja.

Ciril-Methodova družba je v svoji seji dne 28. avg. sklenila, da se ima otvoriti vsoprednica že obstoječega vrta v Hrastniku; vrtec v Gaberju se v kratkem otvori; na Muti se otvori spomladni dvorazrednica za dečke in deklice. — Na Koroškem se otvori nova šola v Strmcu.

Dogodki v Maroku, v zahodno-severni Afriki, postajajo čedalje bolj zamotani. Francoski in španski vojaki so še vedno v Kasablanki in imajo večkrat hude boje z napadajočimi jih plemeni. Novo proglašeni sultan Mulej Hafid je izdal proglas, v katerem pravi, da se bo postavil na čelo vseh rodov, vzdignil sveto zastavo maroško in bo korakal proti Kazablanki, da jo iztrga iz rok sovražnikovih. Pričakovati je torej se hudih bojev.

Iz Podčetrčka. Za župana — naslednika zloglasnega Schoberja — je bil izvoljen v torek, dne 3. sept. Slovenec, zdravnik g. dr. Breschar. Vsi smo prepričani, da bode novi župan vestno gledal na splošni gospodarski napredek v občini ter dal Podčetrčku kot občini tudi slovenski značaj.

Iz Ljutomera. Tukajšnji kaplan Janez Ev. Kociper je baje v Maribor premeščen. On odide, a sovraštvo, ki ga je zasejal v trgu in na kmetih, bode žalibog ostalo kot sad njegovega delovanja v vinogradu Gospodovem.

Ruško kočjo otvorijo v nedeljo dne 8. t. m. ob 10. uri dop. pri Sv. Arehu na Pohorju 1250 m visoko. Prijatelji planin — vsi tja gor, uživat svežega pohorskega zraka.

Planinski sejm pri Sv. Frančišku minolo nedeljo se je sijajno obnesel. Prebitek za Frischaufovo kočjo bo baje velik.

Premena posesti. Sliši se, da je hišo trgovca Milana Hočevarja v Celju na Glavnem trgu kupil Rakusch.

Podružnico Ciril-Methodove družbe osnujejo v nedeljo dne 8. t. m. na Rečici.

Za narodni sklad je poslal neimenovani 1 K. Letošnja žetev. Poljedelsko ministerstvo je objavilo činiteljev svetovne žetve za l. 1907. Pšenice je merskih stotov 859 milijonov, žita 407 mil., ječmena 337 mil., ovsu 541 mil., turščice 937 mil., skupaj 3076 mil. met. st.; lani je bilo 3251 mil. met. st.; torej je letos za 174 mil. manj.

Imenovanje nadučitelja za Zidanmost. Par nemških uradnikov v Zidanemmostu, na čelu jim zagrizeni postajenačelnik, hočejo na vsak način spraviti na to mesto nemškutarja. Pri seji krajnega šolskega sveta so s svojo zvižnostjo res dosegli, da je bil na prvem mestu priporočen znani Cmerešek iz Loč v konjiškem okraju, človek, ki drugih sposobnosti nima, nego da je velik nemški nacijonalec — dasi sin slovenskih staršev. Celo vrsto starejših in dosti boljše usposobljenih prošnjikov so prezrli, samo da spravijo v Zidanmost — nemško postojanko! — nemškutarja za nadučitelja. Občine, ki so vsolane v zidanmostško šolo, seveda do 96% slovenske, so odločno ugovarjale proti temu imenovanju. No zgodilo se je, kar smo itak pričakovali. Tudi okrajni šolski svet, — ki je seveda nemškutarški! — je dal v terno na prvo mesto Cmereška. Deželni šolski svet pač ne bo mogel hladno prezreti dejstva, da nemškutarški izizvalec ne spada na našo slovensko šolo, če pa se bo uklonil nemški strahovladi, bodo tudi slovenski prebivalci znali storiti svojo narodno dolžnost.

Iz Murskega polja. Čemu neki imamo v Ljutomeru okrajni zastop? Ali samo za to, da se dovolijo okrajne naklade? Blizo 8 mesecev bode že, odkar so se vsrile nove okrajne volitve, pa niti novi odbor niti zastop še nista imela ne ene edine seje. Mar mislijo izvestni krogi, da je okraj njihova domeča, ali je to posledica njihovega globokega prijateljstva z ljutomersko nemškutarško kliko? Tako prezirljivo postopanje je gotovo vse graje vredno. Pa kaj to mar gospodom, da-li so se srečno rešili nekaterih prejšnjih okrajnih zastopnikov, kateri so še imeli nekoliko soli v glavi. Sedaj se pa čutijo popolnoma varne. Kmetje, ki sedite v okrajnem zastopu, ne pustite se za nos voditi kakor ob času okrajnih volitev, ampak pobrigajte se vsaj nekoliko za naše kmečke koristi in ne čakajte samo na to, kar prileti od zgoraj marveč začnite sami tudi premišljevat, kaj služi kmetu v korist in kaj v škodo.

Letošnje vojaške vaje presegajo — če s more vsem groznim poročilom verjeti! — glede napora in štrapac menda vse dosedajne. Dan zadnem prihajajo iz vseh strani, iz Koroške, iz Nižjeavstrijske, iz Češke in Ogrske poročila o mukah vojakov, da se človeku lasje ježe. Mar mislijo res vojaške oblasti, da je vsak vojak mrtev stroj, kateri na komando kakega domišljivega generala lahko maršira po 48 ur, ne da bi se pošteno najedel in odpočil?! Vse spoštovanje mora zgubiti človek do vojaških oblasti, ako čuje, kako lahkomišelnost se igrajo s človeškim življenjem. Ni čudo, če prihajajo tudi poročila, da je tuintam ta in oni vojak streljal z ostro patrono na osovraženega mu predpostavljenega in ga ubil. O strahovnih pohodih (marših) se poroča, o pohodih, na katerih je popadalo na stotine mož pri posameznih polkih — in posebej pri naših slovenskih polkih. Najbolj boli človeka srce, če čuje, da padajo kot žrtve brezsmiselnega, naravnost hudodelskega militarizma rezervisti, očetje mnogih otrok, katerih družine so v mnogih slučajih za vedno izročene bedi. In srd napolni človeka, če čuje, kako brezvestno, brezčutno ravna vojska z moštvo vojaški zdravniki. Za te je vojak dostikrat še le takrat bolan, kadar že mrtev obleži na cesti. Čudno, da se ne zahteva še od teh, naj se javijo pri raportu kot — mrlič. Enkrat za vselej se mora storiti konec takemu mučenju vojaštva. Mnogi poslanci se živo zanimajo za dogodke. Ker so posebno pri vajah na Koroškem udeleženi skoro po večini naši slovenski fantje, zato zahtevamo od slovenskih, tudi štajerskih poslancev, da se živo za stvar zavzamejo. Dovolj je, da se žrtvuje vojaškemu "bogu" tri leta, vsaj življenje si hočemo ohraniti!!

Razne novice.

Orožništvo so pomnožili in sicer na Tirolskem za 90, na Koroškem za 11 in na Šleskem za 40 mož. Pomnožiti se pa še namerava na Tirolskem za 79, na Koroškem za 10 in na Moravskem za 36 mož.

Zavolje slabe letine se je hotel v Budimpešti z dinamitno patrono usmrtiti posestnik Geza Matolaj. Vtaknil je patrono v usta in jo zažgal, a eksplozirala je navzgor in mu stregala samo kos nosa in nekaj kože. Ko je hotel dati drugo patrono v usta, so mu to zabranili stražniki.

Za 60.000 K ponarejenega denarja je izdal trgovec v Rudolfsheimu pri Dunaju Jps. Dohnal, preden so mu mogli priti na sled. Izdeloval je že deset let srebrni denar.

Sedemdesetletnico je obhajal minolo soboto velik hrvatski rodoljub v Dalmaciji, dr. Pero Činčija, ki je pol stoletja stal v prvih vrstah v narodnem boju. Bil je tudi med prvimi, ki so zagovarjali sporazumljenje Hrvatov s Srbi.

Izkaz darov za Ruško kočjo 18. avgusta. Gosp. Jožef Melzer, steklar v Mariboru 18 krožnikov, g. Dragotin Švigelj, veleposestnik in lesotržec tržec v Rušah 1 1/2 m³ desak, gosp. Ivan Lamprécht v ml. v Mariboru 40 Krön, gospa Marija Wintenberger-jeva v Trstu 7 K, g. Anton Šantel, c. kr. šolski svetnik v Gorici 4 K, gosp. Franc Pišek, državni poslanec v Hotinji vasi 4 K, g. Anton Kobi, veleposestnik in lesotržec v Borovnici 10 K, g. Jožef Halegger, tovarnar v Moravskem Schönbergu 2 mizna prta, 6 otirač, 6 brisalk, gospa Julčka Sernčeva v Rušah 12 žlic, nožev in vilic, gospa Alojzija Glaserjeva v Rušah 12 žlic, nožev in vilic, gospa Ivana Sernčeva v Rušah 6 kavinih skodelic in 6 kavinih žlic, gospa Marija Glaserjeva v Rušah 3 postelnjake, gospa Reza Stanijeva v Rušah 12 krožnikov, gospa Marija Sernčeva v na Ogrskem 10 K, gospa Marija Novakova v Rušah 12 K, gđc. Micka Novakova razne igralne karte, gospa Marija Jugova 10 K, gospa Anastazija Pinteričeva 12 K, gospa Julijana Mulejeva v Rušah 10 K, gđc. Micka Mulejeva v Rušah 6 kavinih skodelic, gđc. Ančka Mulejeva v Rušah kavovar, gđc. Mima Bajčeva v Rušah 6 kavinih skodelic, gđc. Lizika Mulejeva v Rušah 12 žlic, nožev in vilic, gđc. Micka Senekovičeva v Rušah 12 krožnikov, gospod N. Tisovec, c. kr. orožniški stražmojster v Rušah 5 K, gospod Hinko Dobnik, veleposestnik v Zrečah 2 K, gospod Jožef Damprecht, c. kr. uradnik na Dunaju 1 K, gospa Julčka Švigeljnova v Rušah kavin mlin, 2 kuhinjska noža in kuhinjske vilice, gospa Linika Oswaldova na Smolniku 2 umivalnika, gospod Pavel Glaser, poštni uradnik v Gradcu 2 K, gospod Anton Godec, učitelj v Lembahu 2 K, gospod Anton društvo „Die Naturfreunde“ v Mariboru 20 K.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart.

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pisarni, dokumentni, ministrski, ovijtni in barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl. ali polusnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

občinske urade krajne šolske, svete, učiteljske, župnijske urade, okrajne zastope, užitniške zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Časna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnatere vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah

Štampilje pečatniki, vignete, (Stempelmarken) za urade in privatnike izvirajo se v najkrajšem času

Dopisnice umetne, pokrajinske in svetilicami od najpreprosteje do najfinije.

Albumi za slike, dopisnice in poezije. (2) 17

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznano dobro blago. Solidna in točna postrežba.

Društvene vesti.

Ruška kočja se otvori na slovesen način v nedeljo 8. septembra, na kar opozarjamo vse planince po slov. Štajerskem. Udeležba bo, kakor se kaže, velikanska. V koči se dobe isti dan tudi topla jedila, sicer pa zmiraj, dokler bo odprta mrzla jedila, pivo in vino. To je prva turistsko opremljena planinska kočja na Pohorju! Torej v nedeljo: prid vrh planin nižave sin!

Slovensko politično in gospodarsko društvo za politični okraj Ljutomerški ima dne 8. septembra 1907 ob 8. uri zjutraj v gostilni g. Ivana Vaupotiča v Ljutomeru svoj redni občni zbor z dnevnim redom: 1. Poročilo odbora, 2. volitev novega odbora, 3. volitev računskih pregledovalcev, 4. slučajnosti. K temu zboru vabi najvljudnejši odbor.

Stara cesta. V nedeljo, dne 8. septembra popoldne po 4. uri priredimo v Stanjkovi gostilni v Mekotnjaku tombolo v prid revnih šolskih otrok. — Vse prijatelje šolske mladine vabimo: da nas obiščejo v čim večjem številu.

„Bralno društvo pri Sv. Barbari pri Mariboru priredi v nedeljo, dne 8. septembra t. l. v šolski sobi šoligr „Trije tički“. Začetek po večernicah. Vstopnina 15 do 30 kr. stojišča oziroma sedišča. Čisti dobiček je namenjen za nakup novih knjig, deloma tudi družbi sv. Cirila in Metoda. Po predstavi prosta zabava s petjem petjem, šaljivo pošto, boj s korijandoli itd. v gostilni pri g. Jan. Šabeder.

Bralno društvo pri Sv. Marku nize Ptuj se zahvaljuje g. deželnemu potovalnemu učitelju Ivanu Belléju in profesorju dr. L. Pivko-tu za jako zanimivo in poučljivo predavanje dne 10. avgusta t. l. ter ob enem naznanja, da boleta v nedeljo, dne 8. septembra t. l. ob 3. uri popoldne v šoli zopet predavala g. dr. Pivko o kmetijskih puntih in g. deželni vinarški inštruktor Josip Zupanc o umetnih gnojilih in drugih gospodarskih vprašanjih. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Kmetijsko bralno društvo na Poleušaku priredi 8. septembra po večernicah veselico s petjem, godbo in gledališko predstavo: Ne kliči vruga! Igra se vrši v narodni šoli. Po predstavi prosta zabava pri g. Šorepi.

Bralno društvo v Podvincah pri Ptuj priredi v nedeljo, dne 8. sept. t. l. v prostorih g. Kurež-a veselico z igro „Pravica se je izkazala“, s tamburanjem, poučljivim in prijetno prosto zabavo. Začetek točno ob 3. uri popoldan. V slučaju slabega vremena se vrši veselica prihodnje nedelje, t. j. dne 15. septembra. Posebna vabila se ne razposiljajo. K obilni udeležbi vabi prav vljudno odbor.

Prijateljem slovenskega dijštva. „Radogojev“ odbor je letos dobil 50 prošenj za podporo, ustanov po 200 K pa ima podeliti le 16. Primoran bo torej 34 prošenj odkloniti. Odkloniti bo moral med temi večino zelo vrednih in potrebnih prošilcev, ki ne morejo na visoke šole, ako se jim ne seže pod ramo. V tej sili si dovoljuje Radogojev odbor apelirati na slovensko rodoljubje, da mu priskoči na pomoč, da mu ne bo treba vršiti prebridega posla odklanjanja revnih prošilcev. Slovenski Ljubljancanje, ne zapustite nas v tej sili! In Vi spoštovani rodoljubi po širni slovenski domovini ne odrecite nam tople prošnje, saj pod-

pira „Radogoj“ dijake iz vseh slovenskih pokrajin. Naj bi ta prošnja odmevala tudi v srcih rodoljubnega ženstva slovenskega, da bi zbiralo od hiše do hiše za uboge slovenske dijake, ki žive v bedi ali pa ne morejo slediti želji svojega uma, da bi šli študirat na visoko šolo. Podpore je pošiljati na naslov „Dijaško podporno društvo Radogoj“ v Ljubljani.

Listnica uredništva.

Rogoznica in drugi: Kar pride v četrtek, ni mogoče, da bi se sprejelo. Prosimo gg. dopisnike, da to uvažujejo.

Sprejemem v trgovino takoj

2 učenca

ter tudi enega

trgovskega pomočnika

ki ima dobra izpričevala. 185 5-4

Andrej Frece, Bizeljsko.

Delavci vsak čas

s seprejmejo

za visoko plačo

v premogovniku v Škalah, železniška postaja Velenje na progi Celje-Spodnji Dravograd. — Stanovanja na razpolago. 88 10-5

Dr. E. Volčič v Novem mestu (Rudolfovo :: Kranjsko)

je uredil in izdal:

1. Civilnopravdni red in sodni pravilnik

z drugimi civilnopravnimi zakoni.

Knjiga je popoln zbornik pravil označene vrste; koncem tvarine je obširno stvarno kazalo v slovenskem in hrvatskem jeziku. — Obseg XII in 909 strani; cena vezani knjigi 8 kron, poštnina 55 vinarjev. 83 10-8

2. Odvetniška tarifa vslovenskem in hrvatskem jeziku pred sodišči; sodne pristojbine. Obseg 75 strani (20 tabel); cena 1 krona 80 vinarjev. — Knjigi se dobivate pri dr. Volčiču in pri knjigotržcih.

Učenec za fotografijsko obrt

se tako

sprejme v

uk starost

od 16 let

naprej; z dobrimi šolskimi spričevali; naslov pove upravništvo „Narodnega Lista“ v Celju. Za odgovor naj se doda znamka za 10 vinarjev. Sprejme se tudi

že izučeni fotografijski pomočnik.

149 10-3

Izjava.

V svoji nepremišljenosti sem trosil popolnoma neresnične in izmišljene vesti o zasebnem življenju gospodične Marice Vučnik, učiteljice pri sv. Rupertu.

Ker sem to svoje početje obžaloval, odstopila je ta od daljnega sodnega postopanja U 629/7 pri c. kr. okrajni sodnji Sent Lenart napram meni, za kar se njej zahvaljujem ter ji dam s tem javno zadoščenje.

Janez Kmetič
posestnik v Spodnji Voličini.

Jos. Ferencčak

trgovec v Brežicah

naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel trgovino g. Jos. Zevnika z dne 1. avg. t. l.; priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega manufakturnega in špicerijskega blaga, porcelana, stekla, usnja itd. po najnižjih cenah, jamči za zanesljivo dobro blago in točno postrežbo ter se priporoča za mnogobrojen obisk.

Pšenico kupuje po najvišji ceni
Alojz Kupec, mlinar
v št. Lovrencu p. Sv. Pavel
pri Preboldu. 162 17-1

Dva učenca

s primerno naobrazbo sprejme v trgovino
s papirjem, knjigami in šolsk. potrebščinami
Ant. Umek v Brežicah in Krškem

Prodajalka

izučena v trgovini mešane stroke. se sprejme
tako j na deželi. Kje, pove uredništvo tega lista.
715 3-2

SVARILO

Svarim vsakega v lastno korist, kateri bi šel za letošnjo jesen kam drugam blago kupovat predno si naroči vzorce ali si zalogo osebno ogleda v Trgovski hiši manufakturnega in modnega blaga na drobno in na **R. STERMECKI, CELJE** debelo založnik c. kr. d. uradnikov. Zaloga velikanska. Cene čudovito nizke. Postrežba strogo solidna. Nakup neprisljen. Vzorci proti vrnitvi na vse strani zastoj.

Darujte za „NARODNI SKLAD“!

Zahtevajte v vseh tobakarnah!

Slovenci!

Zahtevajte v vseh prodajalnah!

Kupujte samo cigaretni papir in svalčične storžke izborne kakovosti

Cirila in Metoda

od katerega ima družba sv. Cirila in Metoda določene odstotke.

Edina zaloga za Spodnje Štajersko: „ZVEZNA TRGOVINA“ v Celju.

143 21-3

Vinska trgatev se bliža!

Najboljše

vinske stiskalnice,

sadne in grozdne mline kakor poljedeljske stroje najboljšega proizvoda dobite pri tvrdki:

„MERKUR“, P. MAJDIČ

TRGOVINA Z ŽELEZNINO V CELJU.

Bogata zaloga najraznovrstnejše železnine, orodja, vodovodnih naprav, nagobnih križev, peči, štedilnikov, zoper ogenj in vlom varnih blagajn, najboljših šivalnih strojev. Nepremočljive vozne in komatne plahte.

Za jesensko gnojenje najboljša umetna gnojila:

Tomaževa žindra, kalijeva sol in kajnit.

Poučni spisi in ceniki zastoj.

EDINA SLOVANSKA DELNIŠKA ŽIVLJENSKA ZAVAROVALNICA

Najugodnejše in najcenejše zavarovanje:

- Za slučaj smrti.
- Za slučaj smrti in doživetja.
- Zavarovanje dote in oprave nevest.
- Moderno zavarovanje s sočasnim obrestovanjem vseh vlog.
- Moderno zavarovanje s sočasnim zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- Najrazličnejše kombinacije zagotavljenja pokojnine.

Najboljši zavarovalni pogoji:

- Zavarovani znesek se izplača popolnoma tudi v slučaju samomora, dvoboja, če je bilo zavarovanje dve leti brez prestanka v veljavi.
- Zavarovalne listine ne zapadejo, če so tri leta v veljavi, in če ni nanje podano posojilo.
- Zavarovalne listine, ki so bile vsled neplačane zavarovalnine zmanjšane ali zapadle, se more kadarkoli tekom treh mesecev obnoviti, to obnovenje ni odvisno od zdravstvenega stanja še živečega zavarovanca.
- Na zavarovalne listine, ki so najmanj tri leta v veljavi, dovoljuje družba posojila za zmerne obresti.
- Vojni riziko je v vseh zavarovanjih (izvzemši samo vojake po poklicu in osebe, ki izvršujejo vojaško službo pri mornarici) takoj od začetka in sicer do zneska kron 10.000 brezplačno včet.

PRVA ČESKA SPLOŠNA DELNIŠKA DRUŽBA ZA ZAVAROVANJE NA ŽIVLJENJE

Okrajni zastopnik v Celju je gosp. Terček Alojzij, Schillerjeva ulica št. 3
v Mariboru je gospod Tomažič Ivan, Tegetthofova ulica 10
v Sv. Lenartu v Slov. gor. je gospod Zemljč Josip
v Brežicah je gospod Holy Josip.

97 8-6